

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МИРОНЕЦЬ Оксана Миколаївна

УДК 342.92(043.3)

ФУНКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Київ – 2019

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Національному авіаційному університеті

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України
СОПЛКО Ірина Миколаївна,
Національний авіаційний університет,
професор кафедри конституційного і
адміністративного права
Юридичного факультету

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України
МОНАЄНКО Антон Олексійович,
Інститут законодавства Верховної Ради
України,
головний науковий співробітник

доктор юридичних наук, доцент
АРМАШ Надія Олексіївна,
Центр судової експертизи та експертних
досліджень ДП «Інформаційні судові
системи» Державної судової адміністрації,
заступник директора

Захист відбудеться «28» листопада 2019 року о 10 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.062.16 у Національному авіаційному університеті за адресою: 03680, м. Київ, проспект Космонавта Комарова, 1.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Національного авіаційного університету за адресою: 03680, м. Київ, проспект Космонавта Комарова, 1.

Автореферат розісланий «26» жовтня 2019 року

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Я.В. Горбатюк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні реалії ставлять перед правом нові вимоги до його ефективного функціонування. Трансформаційні суспільні процеси національного й всесвітнього масштабу, зростаюча прерогатива стандартів масової культури над особистісними, тотальна інформатизація усіх сфер життя, а також загальна тенденція до включення кожної людини до спільного інформаційного простору з метою провадження сприятливої охоронної, а також управлінської політики держави, знову ставлять на порядок денний питання про напрями дії та соціальне призначення права. Саме воно, як соціальний регулятор та надійний гарант дотримання міжнародних стандартів прав людини, у наші дні світового високотехнологічного розвитку на тлі складних політико-економічних змін в Україні та кризи духовності нашого народу має особливо проявити характер загального адміністрування вказаними процесами.

Зважаючи на те, що нашою державою було обрано Євроінтергаційний курс розвитку, впровадження та належне здійснення ряду необхідних для цього реформ пов'язане з ефективністю функцій адміністративного права. Їх повна й належна реалізація відповідно до сучасних потреб економічної, політичної, а також соціально-культурної сфер життєдіяльності України уможливорює не лише дієвість адміністративного права, а й здатна забезпечити подальше державотворення і розвиток.

Крім того, необхідно брати до уваги інші фактори, які впливають на процес та особливості реалізації вказаних функцій. Так, економічна та політична нестабільність, зниження рівня життя населення, наявність воєнного конфлікту на сході нашої держави, нігілізм та високий рівень недовіри українського народу до влади, значний рівень корупції, нагальна необхідність проведення різногалузевих реформ в найкоротші строки відповідно до взятих на себе Україною міжнародних зобов'язань при невідповідному для цього рівню національної економіки, а також неготовності українців прийняти ментально невластиві для них культурні стандарти та традиції, безумовно, негативно відбиваються на функціонуванні права в нашій державі.

Реалізація, зокрема, функцій адміністративного права, крім вказаного вище, залежить і від якості та вчасності адміністрування. У сучасних умовах воно має проводитися відповідно до «людиноцентричного» розуміння предмету цієї галузі права, висококваліфікованими кадрами, які покликані не лише забезпечити надання сервісних послуг відповідно до світових стандартів, а й відродити та утвердити довіру народу до суб'єктів публічного адміністрування та віру в стабільне майбутнє України.

За таких умов дослідження поняття, видів, особливостей функцій адміністративного права, а також специфіки та проблем їх реалізації з метою прогнозування підвищення ефективності цього процесу є актуальним для наукового пошуку та осмислення.

Доктринальний базис розробки проблематики функцій адміністративного права закладений у наукових дослідженнях вітчизняних представників науки адміністративного права, зокрема: В. Авер'янова, О. Андрійко, Н. Армаш,

І. Бородіна, Ю. Битяка, Л. Білої-Тіунової, В. Галуцько, І. Голосніченко, С. Гончарука, Т. Гуржія, Є. Додіна, Р. Калюжного, С. Ківалова, Т. Коломоець, В. Колпакова, О. Кузьменко, Т. Мацелик, О. Миколенко, Р. Мельника, А. Монаєнко, Н. Нижник, Ю. Пирожкової, О. Рябченко, А. Селіванова, М. Смоковича, І. Сопілко, С. Стеценко та багатьох інших.

З метою всебічного розкриття предмету дослідження автор також опирався на розробки вітчизняних та іноземних представників теорії права, адміністративного права та адміністративного процесу, зокрема: А. Абрамова, С. Алексєєва, І. Антошиної, М. Байтіна, М. Бахраха, С. Дроботова, Є. Єлістратова, В. Ковальського, Ю. Козлова, В. Круглова, Ю. Мигачева, Л. Попова, Т. Радько, В. Синюкова, І. Ситар, О. Скакун, Ю. Старилова, С. Тихомирова, В. Юсупова та ряду інших. Також було використано праці американських дослідників Р. Манна та Б. Робертса, британського науковця К. Харлоу та індійської вченої С. Залпурі та інших, наукові здобутки яких складають вагоме науково-теоретичне надбання галузі адміністративного права.

Проте попри існування теоретичного доробку, комплексного дослідження функцій адміністративного права з розглядом їх реалізації відповідно до широкого підходу розуміння адміністративного процесу на даний час в Україні немає. Зазначені міркування й обумовили вибір теми дисертаційного дослідження та її актуальність.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в рамках заходів, здійснюваних в межах імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Тема дослідження також відповідає напрямам реформування, визначеним Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», схваленою Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015.

Дисертація безпосередньо пов'язана з напрямами держбюджетних науково-дослідних робіт «Публічно-правовий механізм забезпечення національних інтересів України» на 2016-2019 роки (державний реєстраційний номер № 55/13.01.02) кафедри конституційного і адміністративного права та «Теоретико-правові аспекти функцій права в системі державотворення України» на 2013-2016 роки (державний реєстраційний номер № 55/13.01.01), «Правова система України в умовах трансформації суспільства» на 2016-2019 роки (державний реєстраційний номер № 56/13.01.01) кафедри теорії та історії держави і права Юридичного факультету Національного авіаційного університету. Тема дисертаційного дослідження затверджена Вченою Радою Юридичного інституту Національного авіаційного університету 23 грудня 2013 року (протокол № 14).

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає у розкритті змісту функцій адміністративного права та особливостей їх реалізації й забезпечення ефективності в сучасній Україні.

Відповідно до визначеної мети поставлено і вирішено такі *завдання*:

- здійснити теоретичний аналіз поняття та видів функцій адміністративного права у співвідношенні та взаємозв'язку з їх поняттям та класифікацією в загальній теорії права;

- охарактеризувати поняття, ознаки, види та засоби реалізації регулятивної функції адміністративного права;

- визначити поняття, ознаки та засоби реалізації охоронної функції адміністративного права;

- розкрити зміст та виділити види загальносоціальних функцій адміністративного права, а також їх особливості, що виявляються у засобах їх реалізації;

- обґрунтувати авторське визначення поняття реалізації функцій адміністративного права;

- розробити пропозиції забезпечення ефективності реалізації регулятивної функції адміністративного права;

- запропонувати шляхи підвищення ефективності реалізації охоронної функції адміністративного права.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації функцій адміністративного права.

Предметом дослідження є функції адміністративного права.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи складає комплекс загальних методів наукового пізнання, а також спеціальних методів, що застосовуються у юридичній науці. Зокрема, *історико-правовий метод* було використано при аналізі розвитку юридичної думки щодо визначення поняття функцій права (підрозділ 1.1.), функцій адміністративного права (підрозділ 1.3.).

На основі *діалектичного методу* було досліджено поняття адміністративного права у його співвідношенні та взаємозв'язку з розумінням функцій права як теоретико-правової категорії (підрозділи 1.1., 1.3.), поняття, ознаки та засоби реалізації регулятивної, охоронної (підрозділ 2.2.) та загальносоціальних функцій адміністративного права (підрозділ 2.3.), наукове бачення реалізації функцій адміністративного права (підрозділ 3.1.), його спеціально-соціальних функцій (підрозділи 3.2., 3.3.) відповідно до широкого підходу розуміння адміністративного процесу.

Формально-догматичний метод (формальної логіки) сприяв розробці авторського поняття «реалізація функцій адміністративного права» (підрозділ 3.1.), «реалізація регулятивної функції адміністративного права» (підрозділ 3.2.), «реалізація охоронної функції адміністративного права» (підрозділ 3.3.).

З використанням *формально-юридичного методу* було проаналізовано зміст нормативно-правових актів, які регламентують пов'язані з реалізацією функцій адміністративного права відносини (підрозділи 2.3., 3.1., 3.2., 3.3.).

За допомогою *системно-структурного методу* було розглянуто практичні аспекти реалізації регулятивної та охоронної функцій адміністративного права (підрозділи 3.1., 3.2.). Також системний метод було використано при здійсненні класифікації функцій адміністративного права (підрозділ 2.1.).

З використанням *логіко-семантичного та компаративного методів* проаналізовано та внесено пропозиції забезпечення ефективної реалізації спеціально-соціальних функцій адміністративного права (підрозділи 3.2., 3.3.), вдосконалення нормативного регулювання діяльності Національної поліції України в реалізації охоронної функції адміністративного права, зокрема, щодо застосування заходів забезпечення адміністративного провадження (підрозділ 3.3.).

Науково-теоретичною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі загальної теорії держави і права, адміністративного права та інших галузевих правових дисциплін.

Нормативно-правову основу дослідження складають Конституція України, законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти України у сфері реалізації функцій адміністративного права.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є одним з перших системних досліджень, у якому комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень правової науки досліджуються функції адміністративного права з розглядом їх реалізації відповідно до управлінської концепції тлумачення адміністративного процесу.

Наукова новизна одержаних результатів конкретизується у теоретичних положеннях і висновках, основними з яких є такі:

уперше:

- визначено та обґрунтовано реалізацію функцій адміністративного права відповідно до широкого підходу розуміння адміністративного процесу на основі їх комплексного дослідження;

- розроблено та сформульовано авторське поняття «реалізація функцій адміністративного права», «реалізація регулятивної функції адміністративного права», «реалізація охоронної функції адміністративного права»;

- запропоновано у якості забезпечення ефективності реалізації охоронної функції адміністративного права внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та відновлення строку накладення адміністративного стягнення.

удосконалено:

- визначення та аналіз сутності, ознак та видів функцій адміністративного права;

- ключові напрями адміністративно-правового забезпечення ефективної реалізації функцій цієї галузі права;

- нормативно-правову базу щодо застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та відновлення строку накладення адміністративних стягнень;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні підходи щодо розуміння функцій адміністративного права та їх реалізації;

- зміст спеціально-соціальних та загальносоціальних функцій адміністративного права;
- обґрунтування напрямів забезпечення підвищення ефективності реалізації функцій адміністративного права;
- науковий підхід щодо змісту ефективності відносно реалізації функцій адміністративного права.

На підставі одержаних висновків запропоновано відповідні зміни та доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та відновлення строку накладення адміністративного стягнення.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані та обґрунтовані в дисертації положення, висновки та пропозиції становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес в:

- *науково-дослідній сфері* – для подальшої розробки актуальних проблем функцій адміністративного права та їх реалізації (*Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Національного авіаційного університету від 21.02.2019 р.*);

- *правотворчості* – під час внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, а також прийняття нових законів та підзаконних актів у сфері забезпечення реалізації функцій адміністративного права (*Довідка про практичне впровадження в діяльність Кабінету Міністрів України від 12.02.2019 р. № 21*);

- *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Міжнародно-правові стандарти забезпечення прав людини в діяльності органів влади», «Теорія держави і права», при підготовці науково-практичних видань, підручників, навчальних посібників і методичних рекомендацій для науковців, юристів-практиків, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів (*Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у освітній процес Національного авіаційного університету від 15.02.2019 р.*).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним дослідженням актуальної наукової проблеми. Основні теоретичні положення та висновки, що характеризують наукову новизну та практичне значення дослідження, є результатом особистих досліджень, що були здійснені дисертантом на основі ґрунтовного аналізу наукових публікацій, законодавства та практики його застосування.

Апробація результатів дисертаційного дослідження. Основні наукові концепти і висновки обговорені та схвалені на засідання кафедри конституційного і адміністративного права Юридичного факультету Національного авіаційного університету. Результати наукового дослідження були оприлюднені на 14 вітчизняних і міжнародних наукових та науково-практичних заходах: Всеукраїнська науково-практична конференція до Дня науки «Тенденції розвитку юридичної науки в XXI столітті» (м. Київ, 22 травня

2014 р.); VI всесвітній конгрес «Авіація у ХХІ столітті – Безпека в авіації та космічні технології» (м. Київ, 23-25 вересня 2014 р.); Всеукраїнська конференція молодих учених і студентів «Аеро-2014. Повітряне і космічне право» (м. Київ, 20 листопада 2014 р.); V міжнародна науково-практична конференція «Юридична наука і практика: виклики часу» (м. Київ, 12 березня 2015 р.); V міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасного розвитку цивільного, міжнародного морського і транспортного права» (м. Київ, 16-17 квітня 2015 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Economy. Państwo i Prawo. Naukowe Wyszukaj» (м. Сопот, Республіка Польща, 30-31 жовтня 2015 р.); VI міжнародна науково-практична конференція «Правова реформа в сучасних умовах: досягнення і перспективи» (м. Київ, 26 лютого 2016 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми боротьби с преступностью и подготовки кадров для правоохранительных органов» (м. Мінськ, Республіка Білорусь, 7 квітня 2016 р.); XII міжнародна наукова конференція студентів та молодих вчених «Від громадянського суспільства – до правової держави» (м. Харків, 22 квітня 2016 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Донецький юридичний інститут – 55 років на теренах освіти і науки» (м. Кривий Ріг, 13 травня 2016 р.); Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання державотворення в Україні» (м. Київ, 20 травня 2016 р.); Міжнародна науково-технічна конференція «АВІА-2019» (м. Київ, 23-25 квітня 2019 р.).

Публікації. Основні положення та висновки дисертаційного дослідження відображено у 23 наукових працях, з яких: 8 статей у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних науково-метричних баз; 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, 14 публікацій за матеріалами наукових конференцій та конгресів.

Структура і обсяг дисертації визначена метою та задачами дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, які містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (175 найменувань) та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 186 сторінок, з них основний текст – 164 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, ступінь дослідження проблеми; визначено її зв'язок з державними науковими програмами, планами і темами, а також мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну; висвітлено теоретичну базу роботи, практичне значення одержаних результатів; подано відомості про їхню апробацію та впровадження, структуру та обсяг дисертації.

Розділ 1 «Теоретико-правові основи функцій адміністративного права» складається з трьох підрозділів, у яких визначено поняття функцій адміністративного права, проведено їх історичний аналіз, обґрунтовано позицію доцільності їх вивчення на основі розуміння функцій права як загальнотеоретичної юридичної категорії, у зв'язку з чим з'ясовано сутність останньої та здійснено класифікацію її видів.

У **підрозділі 1.1 «Функції права як юридична категорія»** аналізуються підходи до визначення поняття, історія наукової розробки проблематики, ознаки функцій права, обґрунтовується позиція, що їх бачення ґрунтується на наукових розробках як теоретиків права, так і вчених, які представляють галузеві юридичні науки.

Під функціями права розуміються соціальне призначення права і головні напрями його впливу на суспільні відносини. Також розмежовано як різні поняття: «функції права», «завдання права», «роль права», «функціонування права». Визначаючи первинність феноменів функції та завдань права по відношенню один до одного, запропоновано вважати, що завдання права по відношенню до його функцій є первинними, а їх виконання має своїм результатом досягнення мети права; «роль права» є більш загальним поняттям по відношенню до «функцій права»; «функціонування права» відображає стійку динамічну характеристику його функцій, показує його дію, реалізацію у суспільних відносинах.

У **підрозділі 1.2 «Класифікація функцій права»** запропоновано розуміти систему функцій права виходячи з їх поділу залежно від власне правового та соціального впливу права на суспільні відносини, так як об'єктивно право здійснює ці дві групи функцій. Підкреслено необхідність розглядати їх у взаємозв'язку з його системою. Звернуто увагу на те, що функції права можуть проявлятися на рівні всієї системи права в цілому, або ж на рівні її складових: галузей, підгалузей, інститутів, норм, або ж можуть мати міжгалузевий характер вияву.

Обґрунтовано недоцільність безмежного росту кількості функцій права на тій підставі, що вони мають узагальнюючий характер, тобто містять у собі підфункції, які на відповідному етапі розвитку держави і суспільства за потреби посилення правового регулювання проявляються чіткіше, а інші залишаються менш проявленими.

Запропоновано класифікувати функції права: 1) за напрямками впливу права на суспільні відносини (загальносоціальні, спеціально-юридичні); 2) за сферами суспільних відносин, на які впливає право (економічна, політична, соціально-культурна); 3) за елементами системи права (загальноправові, міжгалузеві, галузеві, інститутів права, норм права); 4) за прямим впливом права на суспільні відносини (регулятивна, охоронна); 5) за опосередкованим впливом права на суспільні відносини (інформаційна, оціночно-орієнтаційна, виховна); 6) за характером впливу права на суспільні відносини (основні, похідні).

У **підрозділі 1.3 «Поняття функцій адміністративного права»** розкрито сутність функцій адміністративного права, а також здійснено їх історичний аналіз.

Проаналізовано погляди науковців до розуміння понять: «функції адміністративного права», «функції адміністративно-правового регулювання», «функції адміністративно-правових норм», «функції норм адміністративного права», «мета адміністративного права», «мета адміністративно-правових

норм», «цілі адміністративно-правових норм», «завдання адміністративного права».

Обґрунтовано доцільність вживати поняття «функції адміністративного права», розглянуто його у взаємозв'язку та співвідношенні з категорією «функції права», запропоновано розуміти перше як соціальне призначення та напрями впливу вказаної галузі права на суспільні відносини, які нею регулюються та охороняються.

Періоди розвитку уявлень про поняття «функції адміністративного права» запропоновано поділити на: 1) дореволюційний або імперський; 2) післяреволюційний або радянський; 3) український етап (після здобуття Україною незалежності). Визначено особливості кожного з періодів, що характеризуються відмінностями розуміння функцій адміністративного права залежно від розуміння предмета правового регулювання цієї галузі.

Розділ 2 «Види функцій адміністративного права», що складається з трьох підрозділів, присвячено класифікації функцій цієї галузі права, характеристиці його загальносоціальних та спеціально-соціальних функцій.

У **підрозділі 2.1 «Класифікація функцій адміністративного права»** зазначається, що класифікацією функцій адміністративного права є їх розподіл за визначеними критеріями, а систему ж функцій вказаної галузі права варто розуміти як упорядковану сукупність їх видів.

Обґрунтовується точка зору про те, що право, здійснюючи правовий вплив та правове регулювання, виконує загальносоціальні та спеціально-юридичні функції. Специфіка кожної галузі права, яка пояснюється власним предметом та методом правового регулювання, зумовлює особливості як загальносоціальних, так і спеціально-юридичних функцій права на рівні тієї чи іншої галузі. Зважаючи на те, що адміністративне право входить до галузей права, то його норми також здійснюють дві вказані вище групи функцій права.

Запропоновано класифікувати функції адміністративного права за наступними критеріями: 1) за напрями впливу адміністративного права на суспільні відносини: спеціально-юридичні та загальносоціальні; 2) за сферами суспільних відносин, на які впливає адміністративне право: економічна, політична, соціально-культурна; 3) за елементами галузі адміністративного права: власне галузі адміністративного права, інститутів адміністративного права, норм адміністративного права; 4) за прямим впливом адміністративного права на суспільні відносини: регулятивна та охоронна; 5) за опосередкованим впливом адміністративного права на суспільні відносини: інформаційна, оціночно-орієнтаційна, виховна; 6) за характером впливу адміністративного права на суспільні відносини: основні та похідні.

У **підрозділі 2.2 «Регулятивна та охоронна функції адміністративного права»** зроблено їх теоретико-правовий аналіз, визначено поняття, ознаки, види та засоби реалізації.

Запропоновано розуміти регулятивну функцію адміністративного права як напрям його впливу, який полягає у встановленні прав та обов'язків учасників суспільних відносин, які є предметом його правового регулювання. Обґрунтовано її уповноважувальний, спрямовувальний, моделюючий характер

та елементи превентивного. Розкрито регулятивно-статичну та регулятивно-динамічну підвиди функції цієї галузі права.

Визначено охоронну функцію адміністративного права як напрям впливу цієї галузі права, який має попереджувальний, припиняючий, відновлювальний, забезпечуючий притягнення до адміністративної відповідальності та накладення адміністративного стягнення характер.

Названо та обґрунтовано її ознаки: перманентність попереджувального впливу на суспільні відносини, які становлять предмет правового регулювання цієї галузі, ситуативність задіяння примушувального, відновлювального та припиняючого впливу на суб'єктів, специфічний характер забезпечення притягнення до адміністративної відповідальності, можливість варіативності застосування заходів впливу та адміністративних стягнень залежно від вікового критерію суб'єкта адміністративного правопорушення.

Вказано на те, що адміністративне право за межею порушення правомірного порядку реалізації прав, заборон та обов'язків його суб'єктами здійснює охоронну функцію, яка може проявлятися у захисній, відновлювальній підфункціях.

Обґрунтовано доцільність віднесення заборон до засобів реалізації охоронної функції адміністративного права, а дозволів та зобов'язань – регулятивної функції цієї галузі права.

У **підрозділі 2.3 «Загальносоціальні функції адміністративного права»** проведено їх теоретико-правовий аналіз, сформульовано поняття, ознаки та охарактеризовано види.

Наголошено на тому, що досліджуючи їх, необхідно звернути увагу на засіб, за допомогою якого ця галузь права здійснює вплив на суспільні відносини, які не відносяться безпосередньо до предмета правового регулювання адміністративного права. Висловлено думку про те, що такий функціональний вплив адміністративне право здійснює нормами права, які за критерієм «функціональна спрямованість» можуть бути регулятивними або охоронними. У зв'язку з цим зроблено висновок, що загальносоціальні функції адміністративного права є його регулятивними та охоронними нормами в дії, тобто у їх функціонуванні. Запропоновано розуміти ці функції як його регулятивний та охоронний напрями впливу на суспільні відносини в цілому та їх економічну, політичну та соціально-культурну сфери зокрема, відповідно до економіко-політичного рівня, етико-моральних стандартів та норм, які існують на певному етапі історичного розвитку суспільства.

Вказано, що ознаки загальносоціальних функцій адміністративного права зумовлені тим, що вони: 1) є напрямками регулятивного та охоронного впливу адміністративного права на економічні, політичні та соціально-культурні відносини; 2) мають характер сервісного обслуговування економічних, політичних та соціально-культурних відносин; 3) мають характер управлінського впливу на економічні, політичні та соціально-культурні відносини; 4) мають загальнонаціональний характер впливу ідеологічно формуючої природи на соціально прийнятні стандарти в економічній, політичній та соціально-культурній сферах; 5) є «зовнішнім» відображенням

конкретно відділеного впливу регулятивної та охоронної функцій адміністративного права на економічні, політичні та соціально-культурні відносини; 6) реалізуються одночасно з регулятивною чи охоронною функціями адміністративного права при регулюванні чи охороні економічних, політичних, соціально-культурних відносин; 7) мають засобом своєї реалізації не економічні, політичні чи соціально-культурні норми, а регулятивні та охоронні норми адміністративного права у відповідно економічній, політичній та соціально-культурній сферах.

Розділ 3 «Реалізація функцій адміністративного права», що складається з трьох підрозділів, присвячено теоретико-правовому аналізу понять: «реалізація функцій адміністративного права», «реалізація регулятивної функції адміністративного права», «реалізація охоронної функції адміністративного права», виробленню пропозицій та шляхів забезпечення підвищення їх ефективності в сучасній Україні.

У підрозділі 3.1 *«Теоретико-правові аспекти реалізації функцій адміністративного права»* формулюється визначення цього поняття на основі аналізу правового впливу та правового регулювання як опосередкованої та прямої дії цієї галузі права, яка включає початковий та кінцевий етапи.

Доводиться, що реалізація функцій адміністративного права повинна розумітися як правовий вплив та правове регулювання, які як внутрішній та зовнішній аспекти дієвості цих функцій з одного боку формують тип правомірної поведінки учасників адміністративно-правових відносин, а з другого – втілюють в об'єктивній реальності задекларовані на нормативно-правовому рівні як потенційно здійснювані юридичні можливості, обмеження, зобов'язання (початковий етап) через форми реалізації норм адміністративного права, що мають результатом використання прав, дотримання заборон та виконання обов'язків (кінцевий етап). Вказане названо реалізацією функцій адміністративного права в позитивному сенсі.

Разом з тим, прояв неправомірної поведінки учасників адміністративних правовідносин, який має результат у формі умисного порушення заборон чи невиконання обов'язків, відображає нерезультативність правового впливу. У свою чергу, це з одного боку унеможлиблює досягнення вказаного вище кінцевого етапу без застосування державного примусу, а з іншого його ж ініціює. Саме притягнення таких учасників до юридичної відповідальності дозволяє якщо не здійснити дотримання ними заборон та виконання обов'язків, що, пропонується вважати реалізацією функцій адміністративного права в негативному сенсі, то принаймні покладає початок перебудові внутрішньо свідомих поведінковоформуєчих установок таких учасників з метою сформувати їх правомірну поведінку на майбутнє.

У підрозділі 3.2 *«Забезпечення ефективної реалізації регулятивної функції адміністративного права»* зазначається, що її дієвість прямо пов'язана з її ефективною практичною реалізацією.

Доводиться, що ефективна реалізація регулятивної функції цієї галузі права можлива при наявності належним чином регламентованих неконфліктних проваджень, неухильного дотримання їх порядку при використанні прав та

виконанні обов'язків учасниками адміністративно-правових відносин, забезпечення належного рівня правової культури, грамотності та свідомості для обох сторін цих відносин.

Вказується, що порушення заборон або/та невиконання обов'язків не зупиняє, а трансформує реалізацію регулятивної функції адміністративного права в реалізацію охоронної. Її ж реалізація відбувається в межах конфліктного провадження, результативність якого у формі притягнення винних до юридичної відповідальності є одночасною реалізацією й регулятивної функції адміністративного права.

У **підрозділі 3.3 «Шляхи підвищення ефективної реалізації охоронної функції адміністративного права»** сформульовано поняття, висвітлено його сутність, а також запропоновано відповідні зміни до чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення як засіб забезпечення її ефективності в сучасних умовах.

Визначено, що реалізація охоронної функції цієї галузі права складається з закріплення на законодавчому рівні заходів юридичної відповідальності за адміністративні правопорушення, а також визначення та ефективності правозастосовчої діяльності по притягненню правопорушників до адміністративної відповідальності.

Зауважено, що фактично охоронна функція адміністративного права функціонує постійно, тобто поки існують регульовані ним відносини, а от характер її реалізації може змінюватися в залежності від поведінки суб'єктів адміністративно-правових відносин. Закцентовано увагу на тому, що реалізація охоронної функції цієї галузі права є поняття, яке виходить за рамки його розуміння виключно як «реакції» на порушення регулятивних норм досліджуваної галузі права. Доводиться, що в разі порушення норм регулятивного характеру охоронна функція «включається» в роботу, але це не означає, що до факту правопорушення вона не діє.

Обґрунтовується практична необхідність доповнення чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачивши серед заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення «огляд житла або іншого володіння особи, щодо якої необхідно скласти протокол про адміністративне правопорушення», а також можливість відновлення строку накладення адміністративного стягнення судом у встановленому Кодексом адміністративного судочинства України порядку.

ВИСНОВКИ

У дисертації містяться теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання, що полягає у визначенні сутності і змісту функцій адміністративного права. Відповідно до поставленої мети та сформульованих завдань, на основі проведеного аналізу, було зроблено такі висновки:

1. На основі аналізу поняття «функція адміністративного права» у співвідношенні та взаємозв'язку з поняттям «функція права» в загальній теорії права, зроблено висновок, що перше детермінує соціальне призначення та

напрями впливу галузі адміністративного права на суспільні відносини, які нею регулюються та охороняються.

Виділено періоди розвитку уявлень про поняття «функції адміністративного права»: 1) дореволюційний або імперський; 2) післяреволюційний або радянський; 3) український етап (після здобуття Україною незалежності). Визначено особливості кожного з вказаних вище періодів, що характеризуються відмінностями розуміння функцій адміністративного права залежно від розуміння предмета правового регулювання галузі адміністративного права.

Представлено класифікацію функцій адміністративного права за наступними критеріями. 1. За напрямами впливу адміністративного права на суспільні відносини: а) спеціально-юридичні; б) загальносоціальні. 2. За сферами суспільних відносин, на які впливає адміністративне право: а) економічна; б) політична; в) соціально-культурна. 3. За елементами галузі адміністративного права: а) власне галузі адміністративного права; б) інститутів адміністративного права; в) норм адміністративного права. 4. За прямим впливом адміністративного права на суспільні відносини: а) регулятивна; б) охоронна. 5. За опосередкованим впливом адміністративного права на суспільні відносини: а) інформаційна; б) оціночно-орієнтаційна; в) виховна. 6. За характером впливу адміністративного права на суспільні відносини: а) основні; б) похідні.

2. Регулятивну функцію адміністративного права визначено як напрям його впливу, який полягає у встановленні прав та обов'язків учасників суспільних відносин, які є предметом його правового регулювання.

Названо ознаки регулятивної функції адміністративного права: 1) має уповноважувальний характер, так як «уповноважує» учасників адміністративно-правових відносин, надаючи їм права, свободи та обов'язки, у чому проявляється її статична та динамічна сторони; 2) має спрямовувальний характер, так як через наділення учасників адміністративно-правових відносин відповідними правами і свободами спрямовує їх вибір у побудові вказаних відносин на запропонований законодавцем, чим проявляє свою статичну сторону; 3) має моделюючий характер, так як через наділення учасників адміністративно-правових відносин відповідними обов'язками формує модель необхідного відповідно до позиції законодавця варіанту поведінки учасників, чим проявляє свою динамічну складову; 4) її детермінантний зміст має елементи превентивного характеру, так як визначаючи права, свободи та обов'язки учасників адміністративно-правових відносин, вона тим самим детермінує норми можливостей у виборі користування правом та його обсягом, а також видів зобов'язаної поведінки учасників, які таким чином «попереджаються» про протизаконний характер їх відмінних від дозволених та необхідних варіантів поведінки.

Підвидами регулятивної функції адміністративного права визначено: регулятивну-статичну та регулятивну-динамічну. Регулятивна-статична функція адміністративного права є напрямом його впливу на адміністративно-правові відносини шляхом закріплення прав і свобод їх учасників. Регулятивна-

динамічна функція адміністративного права є напрямом його впливу на адміністративно-правові відносини шляхом закріплення обов'язків їх учасників.

3. Охоронну функцію адміністративного права визначено як напрям його впливу, який має попереджувальний, припиняючий, відновлювальний, забезпечуючий притягнення до адміністративної відповідальності та накладення адміністративного стягнення характер.

До ознак охоронної функції адміністративного права віднесено: 1) перманентність попереджувального впливу на суспільні відносини, які становлять предмет правового регулювання цієї галузі; 2) ситуативність задіяння примушувального, відновлювального та припиняючого впливу на суб'єктів суспільні відносини, які становлять предмет правового регулювання цієї галузі права; 3) специфічний характер забезпечення притягнення до адміністративної відповідальності; 4) можливість варіативності застосування заходів впливу та адміністративних стягнень залежно від вікового критерію суб'єкта адміністративного правопорушення.

Підвидами охоронної функції адміністративного права названо: Превентивну та захисну, яку запропоновано поділяти на каральну та відновлювальну

4. Сформульовано визначення загальносоціальних функцій адміністративного права як його регулятивний та охоронний напрями впливу на суспільні відносини в цілому та їх економічну, політичну та соціально-культурну сфери зокрема, відповідно до економіко-політичного рівня, етико-моральних стандартів та норм, які існують на певному етапі історичного розвитку суспільства.

Обґрунтовано ознаки загально соціальних функцій адміністративного права: 1) є напрямом регулятивного та охоронного впливу адміністративного права на економічні, політичні та соціально-культурні відносини; 2) мають характер сервісного обслуговування економічних, політичних та соціально-культурних відносин; 3) мають характер управлінського впливу на економічні, політичні та соціально-культурні відносини; 4) мають загальнонаціональний характер впливу ідеологічно формуючої природи на соціально прийнятні стандарти в економічній, політичній та соціально-культурній сферах; 5) є «зовнішнім» відображенням конкретно відділеного впливу регулятивної та охоронної функцій адміністративного права на економічні, політичні та соціально-культурні відносини; 6) реалізуються одночасно з регулятивною чи охоронною функціями адміністративного права при регулюванні чи охороні економічних, політичних, соціально-культурних відносин; 7) мають засобом своєї реалізації не економічні, політичні чи соціально-культурні норми, а регулятивні та охоронні норми адміністративного права у відповідно економічній, політичній та соціально-культурній сферах.

Серед загальносоціальних функцій адміністративного права запропоновано виділити економічну, політичну та соціально-культурну, виокремлення яких має відбуватися виключно з метою їх глибшого наукового

осмислення проте з розумінням перебування їх у нерозривній єдності зі спеціально-соціальними функціями цієї галузі права.

5. Реалізацію функцій адміністративного права запропоновано розуміти як правовий вплив та правове регулювання, які як внутрішній та зовнішній аспекти дієвості цих функцій з одного боку формують тип правомірної поведінки учасників адміністративно-правових відносин, а з другого – втілюють в об'єктивній реальності задекларовані на нормативно-правовому рівні як потенційно здійснювані юридичні можливості, обмеження, зобов'язання (початковий етап) через форми реалізації норм адміністративного права, що мають результатом використання прав, дотримання заборон та виконання обов'язків (кінцевий етап).

6. Під реалізацією регулятивної функції адміністративного права варто розуміти процес реалізації його норм у об'єктивній реальності через:

а) загально-правовий вплив дозволів та обов'язків, результатом якого є формування правових установок на правомірну поведінку у правосвідомості учасників адміністративних правовідносин та

б) правове регулювання, яке має початкову стадію – нормативне визначення прав та обов'язків учасників адміністративно-правових відносин та кінцеву стадію – реалізація дозвільних та зобов'язуючих норм адміністративного права через форми їх реалізації.

Зауважено, що єдино можливим забезпеченням ефективної реалізації регулятивної функції адміністративного права при наявності належним чином регламентованих неконфліктних проваджень є неухильне дотримання їх порядку при використанні прав та виконанні обов'язків учасниками адміністративно-правових відносин, забезпечення належного рівня правової культури, грамотності та свідомості для обох сторін цих відносин. Звернуто увагу на те, що порушення заборон або/та невиконання обов'язків не зупиняє, а трансформує реалізацію регулятивної функції адміністративного права в реалізацію охоронної. Її ж реалізація відбувається в межах конфліктного провадження, результативність якого у формі притягнення винних до юридичної відповідальності є одночасною реалізацією й регулятивної функції адміністративного права. Разом з тим, реалізація функцій інших галузей права, які власних процесуальних норм не мають, у зв'язку з чим за потреби застосовують процесуальні норми адміністративного права, відбувається у спільній системі з реалізацією функцій адміністративного права.

7. Під реалізацією охоронної функції адміністративного права варто розуміти процес реалізації його норм у об'єктивній реальності через:

а) загально-правовий вплив заборон та санкцій за їх порушення та невиконання обов'язків, результатом якого є формування правових установок на правомірну поведінку у правосвідомості учасників адміністративних правовідносин та

б) правове регулювання, яке має початкову стадію – нормативне визначення заборон та санкцій для учасників адміністративно-правових відносин та кінцеву стадію – реалізація забороняючих норм адміністративного

права через форму їх реалізації (дотримання) та застосування санкцій за порушення заборон та невиконання обов'язків.

Шляхами підвищення ефективності реалізації охоронної функції адміністративного права є:

1. Практична необхідність доповнити частину 1 статті 260 КУпАП, передбачивши серед заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення «огляд житла або іншого володіння особи, щодо якої необхідно скласти протокол про адміністративне правопорушення».

2. Назву статті 264 КУпАП доповнити та викласти у наступній редакції «Особистий огляд, огляд речей, огляд житла або іншого володіння особи». А також статтю 264 КУпАП доповнити частиною 7 у наступній редакції «Огляд житла або іншого володіння особи, щодо якої необхідно скласти протокол про адміністративне правопорушення, проводиться на підставі рішення суду. Огляд житла або іншого володіння особи здійснюється виключно з метою виявлення особи, щодо якої необхідно скласти протокол про адміністративне правопорушення. Огляд житла або іншого володіння особи, щодо якої необхідно скласти протокол про адміністративне правопорушення проводиться за присутності двох понять. Огляд житла або іншого володіння особи припиняється з моменту виявлення такої особи або ж встановлення факту її відсутності у приміщенні чи володінні, де проводився огляд».

3. Статтю 38 КУпАП необхідно доповнити частиною 6 у такій редакції – «строк накладення адміністративного стягнення може бути відновлений судом до вказаного в частині 1 цієї статті відповідно до порядку, встановленого Кодексом адміністративного судочинства України, за умови визнання дій осіб, уповноважених статтею 255 КУпАП складати протокол про адміністративне правопорушення, по його нескладанню протиправними».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях України та періодичних наукових виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз:

1. Миронець О. М. Функції права: поняття та класифікація. *Електронне наукове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2014. № 2. С. 15-17.

2. Миронець О. М. Теоретико-правові аспекти функцій адміністративного права та їх класифікації. *Інформація і право*. 2015. № 14. С. 129-135.

3. Миронець О. М. Реалізація охоронної функції адміністративного права. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*: зб. наук. праць. К.: НАУ, 2016. № 2 (39). С. 62-67.

4. Миронець О. М. Ефективність функцій адміністративного права. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2016. № 4 (75). С. 162-170.

5. Миронець О. М. Функції адміністративного права: історико-правовий аспект. *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. К.: НАУ, 2017. № 3 (44). С. 42-47.

6. Миронець О. М. Регулятивна функція адміністративного права. *Науковий журнал «Право і суспільство»*. Дніпро: Дніпровський гуманітарний університет, 2018. № 4, частина 2. С. 124-130.

7. Миронець О. М. Загальносоціальні функції адміністративного права. *Науковий журнал «Юридичний бюлетень»*. Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2018. № 6. С. 109-115.

8. Миронець О. М. Теоретико-правовий аналіз охоронної функції адміністративного права. *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. К.: НАУ, 2019. № 1 (50). С. 37-45.

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав:

9. Миронець О. М. Теоретико-правові аспекти реалізації функцій адміністративного права. *Evropský politický a právní diskurz*. 2016. Svazek 3. 1. vydání. S. 77-82.

Матеріали наукових конференцій:

10. Миронець О. М. Functions of Administrative Law in aviation sphere. *Aviation in the XXI-st century: the sixth world congress, September 23-25, 2014*. Kyiv, National Aviation University. P. 11.35-11.39.

11. Миронець О. М. Теоретико-правові аспекти функцій адміністративного права. АЕРО-2014. *Повітряне і космічне право: матеріали Всеукраїнської конференції молодих учених і студентів, 20 листопада 2014 р. м. Київ, Національний авіаційний університет*. С. 35-37.

12. Миронець О. М. Теоретичні аспекти функцій адміністративного права та науки адміністративного права. *Тенденції розвитку юридичної науки в XXI столітті: матеріали Всеукраїнська науково-практична конференція до Дня науки, 22 травня 2014 р. м. Київ, Національний авіаційний університет*. С. 150-153.

13. Миронець О. М. Теоретико-правові аспекти класифікації функцій адміністративного права. *Юридична наука і практика: виклики часу: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 12 березня 2015 р. м. Київ, Національний авіаційний університет*. С. 67-69.

14. Миронець О. М. Теоретико-правові аспекти реалізації функцій та норм адміністративного права. *Економика. Государство и право. Научный поиск/ Economy. Państwo i Prawo. Naukowe Wyszukaj: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 30-31 жовтня 2015 р. м. Сопот, Республіка Польща*. С. 35-37.

15. Миронець О. М. Теоретико-правові аспекти функцій адміністративного права у сфері авіаційного транспорту. *Актуальні проблеми сучасного розвитку цивільного, міжнародного морського і транспортного права: матеріали V міжнародної науково-практичної конференції, 16-17 квітня 2015 р. м. Київ*. С. 152-158.

16. Миронець О. М. Ефективність функцій адміністративного права. *Правова реформа в сучасних умовах: досягнення і перспективи*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2016 р. м. Київ, Національний авіаційний університет. С. 89-91.

17. Миронець О. Н. Реализация охранительной функции административного права. *Проблемы борьбы с преступностью и подготовки кадров для правоохранительных органов*: тезисы докладов Международной научно-практической конференции, 7 апреля 2016 г. г. Минск, Республика Беларусь. С. 27-28.

18. Миронець О. М. Поняття реалізації охоронної функції адміністративного права. *Від громадянського суспільства – до правової держави*: збірник тез-доповідей XII міжнародної наукової конференції молодих вчених та студентів, 22 квітня 2016 р. м. Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна. С. 261-263.

19. Миронець О. М. Належний розгляд заяв про адмінправопорушення – запорука ефективності функцій адміністративного права. *Донецький юридичний інститут – 55 років на теренах освіти і науки*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 13 травня 2016 р. м. Кривий Ріг: Донецький юридичний інститут. С. 244-246.

20. Миронець О. М. A concept to implement a protective function of administrative law. *Актуальні питання державотворення в Україні*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 20 травня 2016 р. м. Київ, Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка. С. 263-264.

21. Миронець О. М. Роль функцій адміністративного права у забезпеченні права на оскарження. *Верховенство права та місцеве самоврядування*: матеріали III Міжнародного науково-практичного форуму студентів та аспірантів, 10-11 червня 2016 р. м. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська академія». С. 149-153.

22. Миронець О. Н. Эффективная реализация функций административного права как перспектива его развития. *Prospects for the development of law: collection of materials of the International Scientific Conference*, 22 января 2017 г. г. Вильнюс, Литва: Kazimieras Simonavičius University. P. 235-241.

23. Myronets O. M. Protective Function of Administrative Law in Aviation Sphere. *XIV Міжнародна науково-технічна конференція «AVIA-2019»*, April 23-25, 2019. Kyiv, 2019. P. 35.6-35.9. <http://conference.nau.edu.ua/index.php/AVIA/AVIA2019/paper/view/5763/4870> (date of access 30.04.2019).

АНОТАЦІЯ

Миронець О.М. Функції адміністративного права. – *На правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний авіаційний університет. – Київ, 2019.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню функцій адміністративного права та їх реалізації відповідно до широкого підходу розуміння адміністративного процесу.

Розглянуто поняття, ознаки, види та засоби реалізації спеціально-соціальних та загальносоціальних функцій адміністративного права у їх взаємозв'язку та співвідношенні з розумінням функцій права як загальнотеоретичної категорії юриспруденції. Виділено періоди розвитку уявлень про досліджуване поняття, визначено їх особливості, що характеризуються відмінностями розуміння функцій адміністративного права залежно від розуміння предмета правового регулювання цієї галузі права.

Сформульовано авторські поняття реалізації функцій цієї галузі права. Проаналізовано проблеми, запропоновано відповідні зміни до законодавства для забезпечення ефективності реалізації регулятивної та охоронної функцій адміністративного права.

У результаті проведеного дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій, рекомендацій щодо удосконалення та підвищення ефективності реалізації функцій адміністративного права в сучасній Україні.

Ключові слова: функції адміністративного права, спеціально-соціальні функції адміністративного права, загальносоціальні функції адміністративного права, реалізація функцій адміністративного права, реалізація регулятивної функції адміністративного права, реалізація охоронної функції адміністративного права, ефективність реалізації функцій адміністративного права.

АННОТАЦИЯ

Миронец О.Н. Функции административного права. – *На правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Национальный авиационный университет. – Киев, 2019.

Диссертация посвящена комплексному исследованию функций административного права и их реализации в соответствии с широким подходом понимание административного процесса.

Рассмотрены понятие, признаки, виды и средства реализации специально-социальных и общесоциальных функций административного права в их взаимосвязи и соотношении с пониманием функций права как общетеоретической категории юриспруденции. Выделены периоды развития представлений об изучаемом понятии, определены их особенности, характеризующиеся различиями понимания функций административного права в зависимости от понимания предмета правового регулирования этой отрасли права.

Сформулировано понятие реализации функций этой отрасли права. Проанализированы проблемы, предложены соответствующие изменения в

законодательство для обеспечения эффективности реализации регулятивной и охранительной функций административного права.

В результате проведенного исследования сформулирован ряд выводов, предложений, рекомендаций по совершенствованию и повышению эффективности реализации функций административного права в современной Украине.

Ключевые слова: функции административного права, специально-социальные функции административного права, общесоциальные функции административного права, реализация функций административного права, реализация регулятивной функции административного права, реализация охранительной функции административного права, эффективность реализации функций административного права.

SUMMARY

Myronets O.M. Functions of Administrative Law. – On the rights of a manuscript.

Thesis for acquiring a scientific degree of Candidat of Juridical Sciences in speciality 12.00.07 – Administrative Law and Process; Financial Law; Informational Law). – National Aviation University. – Kyiv, 2019.

The dissertation is devoted to the complex study of Administrative Law functions and their implementation in accordance with a broad approach of administrative process understanding.

A concept, attributes, types, and means of special-social and general social functions of Administrative Law implementation in their interrelation and correlation with the understanding of the functions of law as the general theoretical category of jurisprudence have been considered. The periods of the development of ideas about the investigated concept have been distinguished that are 1) pre-revolutionary or imperial; 2) post-revolutionary or Soviet; 3) Ukrainian stage (after Ukraine gained its independence), their peculiarities have been characterized, which are characterized by differences in understanding of the functions of administrative law depending on the understanding of the subject of legal regulation of this branch of law.

The concept of “a function of Administrative Law” determines the social purpose and directions of influence of this branch of law on social relations, which it regulates and protects.

A regulative function of Administrative Law is defined as the direction of its influence, which is to establish the rights and duties of participants in public relations that are the subject of its legal regulation. It has the following attributes: 1) it is empowering, because it “empowers” participants of administrative-legal relations by their rights, freedoms, and duties; 2) it has a guiding character, because by giving rights and freedoms to participants of administrative-legal relations it directs their choice; 3) it has a modeling character, because by giving duties to participants of administrative-legal relations it forms the model of the necessary variant of their behavior; 4) its determinant content has elements of preventive nature.

A protective function of Administrative Law is defined as the direction of its influence, which has a preventive, suspensive, restorative, ensuring the bringing to administrative liability and imposition of administrative punishment. Its attributes include: 1) the permanence of the preventive influence on public relations, which are the subject of legal regulation of this field of law; 2) the situational nature of the involvement of coercive, restorative and terminating influence on subjects of public relations, which are the subject of legal regulation of this branch of law; 3) the specific nature of ensuring administrative liability; 4) the possibility of variability in the application of influence measures and administrative penalties depending on the age criterion of a subject of an administrative offence.

General social functions of Administrative Law are its regulative and protective directions of influence on public relations in general and their economic, political and socio-cultural spheres in particular, in accordance with the economic-political level, ethical and moral standards and norms existing at a certain stage of the historical development of a society. The general social functions of Administrative Law have the following attributes: 1) they are the directions of regulative and protective influence of Administrative Law on economic, political and socio-cultural relations; 2) they have the character of service of economic, political and socio-cultural relations; 3) they have the character of managerial influence on economic, political and socio-cultural relations; 4) they have the national character of the influence of ideologically forming nature on socially acceptable standards in economic, political and socio-cultural spheres; 5) they are an "external" reflection of the specifically separated influence of the regulative and protective functions of Administrative Law on economic, political and socio-cultural relations; 6) they are implemented simultaneously with the regulative or protective functions of Administrative Law in regulating or protecting economic, political, socio-cultural relations; 7) they have the means of their implementation not economic, political or socio-cultural norms, but regulative and protective norms of Administrative Law in the corresponding economic, political and socio-cultural spheres. The subtypes of general social functions of Administrative Law are economic, political and socio-cultural functions.

A concept of this branch of law functions implementation has been formulated. Issues have been analyzed and appropriate changes to the legislation have been suggested to ensure the effectiveness of the implementation of the regulative and protective functions of Administrative Law.

As a result of the research, a number of conclusions, suggestions, recommendations to improve the efficiency of the implementation of Administrative Law functions in modern Ukraine have been formulated.

Key words: functions of Administrative Law, special-social functions of Administrative Law, general social functions of Administrative Law, implementation of functions of Administrative Law, implementation of a regulative function of Administrative Law, implementation of a protective function of Administrative Law, effectiveness of the implementation of functions of Administrative Law.

Підписано до друку 22.10.2019. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Цифровий друк. Умовн. друк. арк. 0,9. Тираж 100 прим. Зам. № 1019/228.
Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а, офіс 105
Телефон +38 (0552) 39-95-80
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.